

Sygn. akt VI A Ca 958/07

ODPIS



WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2008 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VI Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA	– Marek Podogrodzki
Sędzia SA	– Zofia Markowska (spr.)
Sędzia SO del.	– Marzena Miąskiewicz
Protokolant	apl. radc. Paweł Lipiński

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2008 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa N Sp. z o.o. z siedzibą G

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie akry pieniężnej

na skutek apelacji N Sp. z o.o. z siedzibą w G

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji
Konsumentów

z dnia 11 maja 2007 r. sygn. akt XVII AmE 232/06

oddala apelację

Sygn. akt XV A Ca 958/07

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 maja 2007 r. Sąd Okręgowy Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie z odwołania „N” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki o wymierzenie kary pieniężnej na skutek odwołania od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 15 października 2006 r. nr DPE-451-208(8)/2006/3826/ZP zmienił tę Decyzję w punkcie 1. w ten sposób, że ustalił, iż „N” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G naruszyła warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi czyniąc przedmiotem obrotu w dniu 30 maja 2005 r. poprzez stację paliw w W benzynę bezołowiową Pb-95 i olej napędowy, a w dniu 12 października 2005 r. poprzez stację paliw w miejscowości J benzynę bezołowiową Pb-98 i olej napędowy, o jakości niezgodnej z obowiązującymi w tym czasie przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych i uchylił tę decyzję w punkcie 2.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wnioski:

Decyzją nr DPE-451-208(8)/2006/3826/ZP z dnia 15 października 2006r pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „N ” z siedzibą w G naruszyła warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi nr OPC/2440/3826/W/2/2002/MJ z dnia 8 sierpnia 2002r., zmienionej decyzją nr OPC/2440A/3826/W/1/2004/MJ z dnia 25 marca 2004r., udzielonej jej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w ten sposób, iż wprowadziła do obrotu w dniu 30 maja 2005r. poprzez stację paliw w W , ul. benzynę bezołowiową Pb-95 i olej napędowy, a w dniu 12 października 2005r. poprzez stację paliw w miejscowości J , przy ul. benzynę bezołowiową Pb-95 i olej napędowy o jakości niezgodnej z obowiązującymi w tym czasie przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. Nr 192, poz. 1969) i za działanie te wymierzył Spółce z o.o „N ” karę pieniężną w wysokości 257500 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset złotych),co stanowi 1,43% przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał wskazaną powyżej decyzję po ustaleniu, iż w dniu 30 maja 2005 r. poprzez stację paliw w W , a w dniu 12 października 2005 r. poprzez stację paliw w miejscowości J powódka wprowadziła do obrotu benzynę bezołowiową i olej napędowy o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, co stanowiło naruszenia warunku 2.2.3. udzielonej koncesji. Jako podstawę wymiaru kary pieniężnej w wysokości odpowiadającej 1,43 % przychodu powódki z działalności koncesjonowanej osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wskazał na art. 56 ust. 1 pkt. 12 w zw. z art. 56 ust. 3 ustawy Prawa energetycznego, wskazując dodatkowo, iż przy wymiarze kary uwzględnił stopień szkodliwości czynu,

stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Od wskazanej powyżej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki powódka wniosła odwołanie, wnosząc o uchylenie decyzji w całości. Powódka zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 56 ust.1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że spółka naruszyła warunki udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że nie zawiniła przy obrocie paliwem, które nie spełniało norm jakościowych, a także art. 56 ust.3 ustawy Prawo energetyczne przez niewłaściwe zastosowanie polegające na ustaleniu kary pieniężnej w wysokości 1,43 % przychodu za rok 2005, podczas gdy poprzednim rokiem podatkowym w stosunku do działań Spółki był rok 2004.

Uzasadniając odwołanie powódka podniosła, iż Prezes URE uznał, że przesłanką orzeczenia kary jest niezawinione działanie przedsiębiorcy. Tymczasem koncepcja odpowiedzialności karnej opiera się na zasadzie winy. Prawo energetyczne zawiera sankcje orzekane w przypadku, gdy działanie przedsiębiorcy naruszy normy zawarte w przepisach tej ustawy.

Zdaniem powódki nie można przyjąć by koncepcja odpowiedzialności przewidzianej w ustawie Prawo energetyczne w rażąco niekorzystny sposób odbiegała od koncepcji przyjętej w kodeksie karnym. Potwierdza to stanowisko treść art. 56 ust. 6 powołanej ustawy, który stanowi, że ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes URE ma obowiązek uwzględnić stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy ma w ocenie powódki okoliczność, że olej napędowy i benzyna, których jakość została zakwestionowana pochodziły z rezerw państwowych. Sprzedawane przez Spółkę paliwo było „normalnym” paliwem wprowadzonym do obrotu przez Agencję Rezerw Materiałowych, spełniało wszystkie oficjalne parametry jakościowe w momencie

zakupu od Państwa. Zdaniem powódki paliwo to nie było zatem paliwem zmieszany czy spreparowanym w celu wprowadzenia w błąd jego odbiorców.

W uzasadnieniu powódka podniosła również, iż rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych dopuszczało wprowadzanie do obrotu do końca 2003 r. olejów napędowych pochodzących z rezerw państwowych. Pod pojęciem wprowadzania do obrotu zaś należy rozumieć pierwsze wprowadzenie paliwa na rynek z zasobów rezerwowych Państwa. Później paliwo to pozostawało już w obrocie handlowym. W ocenie powódki w dniu 1 stycznia 2004r. olej ten był taki sam jak 31 grudnia 2003r. Ustawa z dnia 3 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw i biopaliw ciekłych weszła w życie z zaledwie 14 dniowym *vacatio legis*. W opinii powódki nie sposób więc założyć, by przedsiębiorcy, którzy nabyli paliwo z rezerw państwowych mogli do tego czasu się go pozbyć. Ustawa ta nie zawiera przepisów przejściowych odnoszących się do sprzedaży „starego” paliwa. Zdaniem powódki bezpośrednie działanie ustawy godzi w prawa słusznie nabyte. Właściwe rozumienie § 5 w/w rozporządzenia winno prowadzić do wniosku, że obrót paliwem przez kolejnych nabywców, nie jest już wprowadzaniem do obrotu, lecz zostawianiem paliwa w obrocie. Sprawcą zaś czynu zabronionego, którego znamieniem jest „wprowadzenie do obrotu” może być tylko osoba, która „pierwotnie” wprowadziła towar do obrotu, a nie kolejni zbywcy takiego produktu.

Z powyższego wynika w ocenie powódki, że sprzedaż przez nią paliwa pozostającego w obrocie, odbywała się w ramach § 5 w/w rozporządzenia i była w pełni dozwolona do wyczerpania zapasów.

W uzasadnieniu odwołania powódka podniosła także, iż pozwany w sposób błędny zastosował art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne jako podstawę do określenia wymiaru kary.

W odpowiedzi na wyżej wskazane odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołania Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, iż po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki podniósł, iż zgodnie z punktem 2.2.3 koncesji spółce – jako koncesjonariuszowi – nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych w obowiązujących przepisach. Zdaniem Prezesa URE w niniejszej sprawie poza sporem pozostaje, że w dniach 30 maja 2005 roku oraz 12 października 2005 roku przedmiotem obrotu na stacjach paliw, za pośrednictwem których powódka prowadzi koncesjonowaną działalność gospodarczą, była benzyna bezołowiowa Pb-95, Pb-98 i olej napędowy o właściwościach niezgodnych z wymaganiami określonymi w powołanym rozporządzeniu. Powyższa okoliczność jednoznacznie wynika z treści protokołów kontroli przeprowadzonych przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w G
P I Sp. z o.o.

Skoro zatem ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że paliwo będące przedmiotem obrotu na stacjach paliw użytkowanych przez powódkę – wbrew warunkowi ustalonemu w koncesji – nie spełniało wymagań jakościowych, odpowiedzialność z tego tytułu spoczywa na powódce i w konsekwencji polega ona ukaraniu stosownie do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego, szczególnie że powódka miała świadomość tego, że przedmiotem obrotu na prowadzonych przez nią stacjach było paliwo niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa, co potwierdza przedłożenie przez powódkę – w trakcie postępowania wyjaśniającego – orzeczeń laboratoryjnych z 2003 r., w

których podane są parametry zakupionych paliw, znacząco odbiegające od dopuszczalnych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznając iż odwołanie zasługuje na częściowe uwzględnienie, wyrokiem z dnia 11 maja 2007 roku zmienił zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 15 października 2006 r. w pkt 1 w ten sposób, że ustalił iż „N. ” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G naruszyła warunek 2.2.3 koncesji na obrót paliwami ciekłymi, czyniąc przedmiotem obrotu w dniu 30 maja 2005 r., poprzez stację paliw w W benzynę bezołowiową Pb-95 oraz olej napędowy, a w dniu 12 października 2005 r., poprzez stację paliw w miejscowości J benzynę bezołowiową Pb-98 i olej napędowy, o jakości niezgodnej z obowiązującymi w tym czasie przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 roku, w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych oraz uchylił decyzję w punkcie 2.

W uzasadnieniu do wydanego wyroku Sąd Okręgowy uznał za bezsporną w niniejszej sprawie okoliczność czynienia przez powódkę przedmiotem obrotu, a więc sprzedaży w dniu 30.05.2005 r. w prowadzonej przez powódkę stacji paliw w W , benzyny bezołowiowej Pb-95 i oleju napędowego oraz w dniu 12.10.2005r w prowadzonej stacji paliw w miejscowości J , benzyny bezołowiowej Pb-98 i oleju napędowego o jakości niezgodnej z obowiązującymi w tym czasie przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, potwierdzając równocześnie, iż powyższą okoliczność należy uznać za udowodnioną w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci protokołów kontroli Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej z dnia 30.05.2005r. i 12.10.2005r. oraz wyniki badań próbek paliwa przeprowadzonych przez Laboratorium Centralne P I Sp. z o.o. w S . Na tej podstawie też, Sąd

ustalił - odmiennie, aniżeli pozwany Prezes URE w zaskarżonej decyzji - że w dniu 12.10.2005r. jednym z paliw o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami, oferowanym do sprzedaży przez powódkę w stacji paliw w J była benzyna bezołowiowa Pb-98, nie zaś jak ustalił w decyzji pozwany benzyna bezołowiowa Pb-95.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał – wobec uczynienia przez Spółkę przedmiotem obrotu w dniach 30.05.2005r. i 12.10.2005r. paliw ciekłych o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami – za bezsporny fakt naruszenia przez powódką warunku 2.2. 3. udzielonej koncesji, przewidującego że koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wskazał, iż stosownie do treści art. 56 ust.1 pkt 12 ustawy Prawa energetycznego, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji, dodatkowo wyjaśniając, iż brzmienie tego przepisu dotyczy odpowiedzialności za nie przestrzeganie różnego rodzaju obowiązków wynikających z koncesji, przez co sugeruje, że odpowiedzialność ta ma charakter obiektywny, niezależny od przeszkód napotykaných przez przedsiębiorcą w prowadzonej działalności koncesjonowanej.

Odpowiedzialność ta jest niezależna od odpowiedzialności przewidzianej na gruncie innych ustaw. Sąd Okręgowy uznał - w odniesieniu do nieprzestrzegania obowiązku określonego w pkt. 2.2.3 udzielonej powódce koncesji, dotyczącego istoty udzielonej koncesji, iż należy przyjąć, że do naruszenia tego obowiązku przez koncesjonowanego przedsiębiorcą dochodzi co najmniej w wyniku niedbalstwa z jego strony przy prowadzeniu działalności koncesjonowanej. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenie faktu jakim jest dokonywanie - przez

koncesjonariusza - obrotu paliwem niespełniającym przepisowych norm jakościowych jest więc wynikiem conajmniej niedbalstwa z jego strony. W przeciwnym przypadku bowiem, gdyby koncesjonariusz dochował należytej staranności, przedsięwziął wszystkie możliwe środki, nie doszłoby do naruszenia tego warunku koncesji.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska powódki, w świetle którego, w związku z tym, że zakwestionowane paliwo ciekłe, zostało wprowadzone do obrotu przez Państwo w terminie wynikającym z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych, dalszy obrót tym paliwem, aż do wyczerpania zapasów, uznać należy za legalny. Tym samym nie zasługuje na uwzględnienie zarzut, że nie jest możliwe naruszenie przez powódkę obowiązku koncesyjnego, skoro dokonywała obrotu właśnie tego rodzaju paliwem.

Sąd ten nie podzielił stanowiska powódki, iż Ustawodawca zezwolił na obrót paliwem niespełniającym wymagań jakościowych po 31 grudnia 2003 roku, skoro dopuścił jego wprowadzenie do obrotu w okresie do 31 grudnia 2003 roku, wskazując iż przedsiębiorcy dokonujący kupna oleju napędowego z rezerw państwowych powinni byli liczyć się z ustaleniem nowych wymagań jakościowych dla paliw ciekłych od stycznia 2004r. (skoro wymagania były ustalone tylko do 31.12.2003r.), jak też powinni zapoznać się z ustawą z dnia 10 stycznia 2003 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych, opublikowaną 4 lutego 2003 roku, a więc 11 miesięcy wcześniej przed datą jej obowiązywania, zakazującą obrotu paliwami ciekłymi, nie spełniającymi wymagań jakościowych i nieprzewidującą żadnych wyjątków w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zgodził się natomiast z powódką, że pojęcie „wprowadzenie do obrotu” nie było tożsame z pojęciem dokonywania obrotu paliwami ciekłymi w rozumieniu przepisów obowiązujących w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ocenił jako niezasadny zarzut, iż Prezes URE błędnie zastosował art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, przyjmując za podstawę wymiaru kary przychód z 2005 r., nie zaś 2004 r. poprzedzającego rok, w którym nastąpiło naruszenie warunku koncesji i wskazał w zakresie odnoszącym się do wysokości nałożonej kary - iż wobec tego, że powódka nie zaprzeczała prawdziwości twierdzenia pozwanego o wysokości przychodu w 2005r, należało uznać tę okoliczność za udowodnioną, mimo iż materiał dowodowy stanowiący podstawę wydania decyzji, nie zawierał żadnych danych w tym zakresie. Stanowisko pozwanego Prezesa URE jest słuszne, skoro bowiem wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, to literalne brzmienie przepisu, a zwłaszcza sformułowanie „przychodu ukaranego przedsiębiorcy" uzasadnia przyjęcie, że podstawę wymiaru kary stanowi przychód osiągnięty w roku poprzedzającym wydanie decyzji.

Stosownie do treści art. 56 ust.1 pkt 12 podmiot, który nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji podlega karze pieniężnej. Sąd Okręgowy wskazał, iż wymierzając karę pieniężną w wysokości 1,43 % przychodu za 2005r, Prezes URE ustalił jej wysokość w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Jednakże podnosząc, iż pozwany poza przytoczeniem treści przepisu nie uzasadnił przesłanek jakimi kierował się wymierzając karę w tej wysokości i nie przytoczył żadnych argumentów oraz nie dokonał w tym zakresie żadnych ustaleń, Sąd Okręgowy uznał, że nie mógł dokonać oceny, czy kara ta jest adekwatna do okoliczności wyszczególnionych w art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne, a tym samym czy decyzja w pkt 2 została prawidłowo wydana, bo brak jest uzasadnienia w tym zakresie, a sam fakt wymierzenia kary w ustawowych granicach nie jest wystarczający dla oceny prawidłowości decyzji dotyczącej wymiaru kary. Z tych względów, Sąd Okręgowy uchylił decyzję w pkt. 2 jako wydaną z naruszeniem art. 56 ust.6 stawy Prawo energetyczne.

W apelacji od wyżej wskazanego wyroku powód zaskarżył wyrok w części w jakiej nie uwzględnił odwołania powoda, zarzucając wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne przez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że odpowiedzialność za nieprzestrzeganie obowiązków wynikających z koncesji jest odpowiedzialnością o charakterze obiektywnym, niezależną od przeszkód napotykanych przez przedsiębiorcę, obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść zaskarżonego ; orzeczenia, a mianowicie: art. 233 § 1 k.p.c. (przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów) przez przyjęcie, iż powódka dopuściła się niedbalstwa przy prowadzeniu działalności koncesjonowanej polegającego na dokonaniu obrotu paliwem nie spełniającym norm jakościowych, podczas gdy praktyka obrotu gospodarczego wyklucza w praktyce możliwość badania i ustalania norm każdej zakupywanej partii paliwa głównie z uwagi na koszty i czas trwania takich badań, a także art. 231 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że oczywistym było, iż od stycznia 2004 r. będą obowiązywać nowe wymagania jakościowe dla paliw ciekłych, podczas gdy rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych nie przesądzało, iż po tej dacie będą obowiązywać nowe wymogi jakościowe, w dodatku znacznie zaostrzone w stosunku do poprzednich a także przyjęcie, iż ustawodawca nie zezwolił na pozostawanie w obrocie paliwa nie spełniającego norm jakościowych od dnia 1.01.2004 r. pomimo, że dopuścił wprowadzenie jego do obrotu do dnia 31.12.2003 r.

W oparciu o powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę orzeczenia Sądu I Instancji w zaskarżonej części przez uchylenie w całości decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr DPE-451-208(8)/2006/3826/ZP z dnia 15 października 2006 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji powódka podniosła, iż Sąd I instancji dokonał błędnej interpretacji art. 56 ustawy Prawo energetyczne uznając, iż przesłanką odpowiedzialności, o której mowa w tym przepisie, jest również niezawinione działanie przedsiębiorcy. Powódka wskazała, iż interpretacja cyt. przepisu przyjęta przez Sąd I instancji prowadzi do wniosku, iż prowadzenie działalności koncesjonowanej oparte jest na zasadzie ryzyka. Jednakże brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla przyjęcia tak szerokiej odpowiedzialności w tym przypadku.

Powódka poniosła także, że sprzedaż przez nią paliwa pozostającego już w obrocie (wcześniej wprowadzonego do obrotu przez Państwo) odbywała się w ramach przepisu § 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z 17.12.2002r. i jako taka była w pełni dozwolona (do wyczerpania zapasów).

Zdaniem powódki nie sposób się zgodzić z twierdzeniem Sądu I instancji, jakoby powód dopuścił się niedbalstwa przy obrocie paliwami ciekłymi. Wyrażanie takiego poglądu świadczy o małej znajomości funkcjonowania przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi. Powódka dokonuje zakupów paliwa od wielu różnych dostawców. Pewność co do spełnienia norm jakościowych przez każdą konkretną partię paliwa dałyby tylko specjalistyczne badania, których przeprowadzenie trwa przynajmniej kilka dni. Oczekiwanie na wykonanie badań wiązałoby się z ogromnymi stratami dla wszystkich przedsiębiorców.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnieniu i w konsekwencji podlega oddaleniu.

Powódka jako beneficjent udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi zobowiązana jest do przestrzegania obowiązków nałożonych na nią w treści przedmiotowej koncesji, w tym w szczególności wynikających z punktu 2.2.3 koncesji, stanowiącego iż koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z

parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych w obowiązujących przepisach.

Z brzmienia art. 56 ust.1 pkt 12) Prawa energetycznego wynika, iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Z treści przedmiotowego przepisu wynika również, iż stwierdzenie dokonania przez koncesjonariusza określonego w nim czynu jest wystarczającą przesłanką wymierzenia kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Przywołany przepis – w ust. 3 – stanowi, iż wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów trafnie uznał za bezsporną okoliczność czynienia przez powódkę przedmiotem obrotu, a więc sprzedaży w dniu 30.05.2005r w prowadzonej przez nią stacji paliw w W , benzyny bezołowiowej Pb-95 i oleju napędowego oraz w dniu 12.10.2005r w prowadzonej stacji paliw w miejscowości J , benzyny bezołowiowej Pb-98 i oleju napędowego o jakości niezgodnej z obowiązującymi w tym czasie przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, potwierdzając równocześnie, iż powyższą okoliczność należy uznać za udowodnioną w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci protokołów kontroli Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej z dnia 30.05.2005r. i 12.10.2005r. oraz wyników badań próbek paliwa przeprowadzonych przez Laboratorium Centralne P I Sp. z o.o. w S

Na tej podstawie ustalił odmiennie aniżeli pozwany, że w dniu 12.10.2005r. jednym z paliw o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami, oferowanym do

sprzedaży przez powódkę w stacji paliw w Jeninie była benzyna bezołowiowa Pb-98, nie zaś jak ustalił w decyzji pozwany benzyna bezołowiowa Pb-95, co znalazło odpowiednie odzwierciedlenie w treści rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W świetle powyższego, wobec uczynienia przez Spółkę przedmiotem obrotu w dniach 30.05.2005r. i 12.10.2005r. paliw ciekłych o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami – za bezsporny uznać należy – tak jak to uczynił Sąd Okręgowy - fakt naruszenia przez powódkę warunku 2.2. 3. udzielonej koncesji, przewidującego, że koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami.

Trafnie zauważył Sąd Okręgowy – iż do naruszenia tego obowiązku doszło conajmniej w wyniku niedbalstwa ze strony powódki przy prowadzeniu działalności koncesjonowanej, jakim było dokonywanie obrotu paliwem niespełniającym przepisowych norm jakościowych.

Za niesłuszne uznać należy stanowisko powódki zawarte w apelacji, kwestionujące dokonaną przez Sąd Okręgowy interpretację art. 56 ust. 1 pkt 12) Prawa energetycznego. Rozważania powódki odnoszące się do koncepcji odpowiedzialności karnej zawartej w polskim kodeksie karnym są pozbawione związku z zakresem niniejszego postępowania i w konsekwencji pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie sposób podzielić także wyrażonego w apelacji stanowiska powódki kwestionującego twierdzenie Sądu Okręgowego, z którego wynika, iż powódka przy obrocie paliwami ciekłymi dopuściła się niedbalstwa. Należało mieć na uwadze, iż na stacjach paliw prowadzonych przez powodową Spółkę kontrola była przeprowadzana dwukrotnie i to w znacznym odstępie czasowym, bo w maju, a następnie dopiero w październiku 2005 r. i

powódka miała dostatecznie dużo czasu po pierwszej kontroli, aby przedsięwziąć działania mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Tymczasem powodowa Spółka nie tylko, że działań takich nie podjęła, to nadal sprzedawała paliwo nieodpowiadające przewidzianym przez przepisy wymaganiom jakościowym i robiła to świadomie, bo jak wynika z treści składanych przez nią w trakcie procesu pism oraz z treści apelacji po pierwsze uznawała, że skoro zakupiła paliwo z rezerw państwowych to ma prawo czynić je przedmiotem sprzedaży, aż do wyczerpania zapasów, mimo upływu terminów przewidzianych na obrót nim, a po drugie co wynika z podniesionego w apelacji zarzutu zdaniem skarżącej przy wykonywaniu koncesjonowanej działalności polegającej na obrocie paliwem praktyka tego obrotu gospodarczego wyklucza możliwość badania i ustalania norm każdej zakupywanej partii paliwa, głównie z uwagi na koszty i czas trwania takich badań.

Trafnie uznał Sąd Okręgowy za niezasadne stanowisko powódki, iż w związku z tym, że zakwestionowane paliwo ciekłe zostało wprowadzone do obrotu przez Państwo w terminie wynikającym z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych, dalszy obrót tym paliwem, uznać należy za legalny, aż do wyczerpania zapasów. Sąd ten prawidłowo zauważył, iż rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych w § 5 ust. 1 przewidywało, że dopuszcza się wprowadzanie do obrotu olejów napędowych pochodzących z rezerw państwowych oraz paliw pochodzących z zapasów obowiązkowych, zgromadzonych do dnia 31 grudnia 2002r., nie spełniających wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu w okresie do 31 grudnia 2003 r. Rozporządzenie to weszło w życie w dniu 1 stycznia 2003 r. Wymagania jakościowe dla paliw określone w tym rozporządzeniu miały stosownie do § 5 ust. 2 obowiązywać do 31 grudnia 2003r. Tak więc oczywiste było, że od 2004 r. obowiązywać będą nowe wymagania jakościowe

dla paliw ciekłych. Powódka wskazuje, że ustawa z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw i biopaliw ciekłych, zakazująca obrotu paliwami ciekłymi lub ich gromadzenia przez przedsiębiorcę, jeżeli nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na jej podstawie, weszła w życie po 14 dniowym zaledwie *vacatio legis* i dlatego też w jej ocenie, nie można zakładać, by przedsiębiorcy, którzy nabyli paliwo z rezerw państwowych mogli do tego czasu się go wyzbyć. W tym miejscu należy jednak zauważyć – podzielając całkowicie stanowisko Sądu Okręgowego w wyrażone w tym zakresie - że ustawa w istocie weszła w życie po 14 dniach od jej ogłoszenia, w dniu 4 marca 2004 r., jednak zastąpiła ona uprzednio obowiązującą ustawę z dnia 10.01.2003 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych, obowiązującą od 1 stycznia 2004 r., a opublikowaną już 4 lutego 2003r. Ustawa ta również zakazywała obrotu paliwami ciekłymi niespełniającymi wymagań jakościowych określonych w/w przepisach wydanych na jej podstawie. Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. wprowadziła dodatkowo zakaz gromadzenia przez przedsiębiorców paliw niespełniających wymagań jakościowych. Na podstawie art. 4 w/w ustawy z dnia 10.01.2003r, zostało wydane rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.12.2003r. w sprawie wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych, obowiązujące od 1.01.2004r, w którym określono nowe wymogi jakościowe na 2004 i 2005r i nie przewidziano już żadnych odstępstw od tych wymagań. W świetle powyższego stwierdzić zatem należy, iż Sąd Okręgowy trafnie uznał, że nie jest zasadne twierdzenie, iż ustawodawca zezwolił na obrót paliwem niespełniającym wymagań jakościowych po 31.12,2003r., skoro dopuścił jego wprowadzanie do obrotu w okresie do 31.12.2003r.

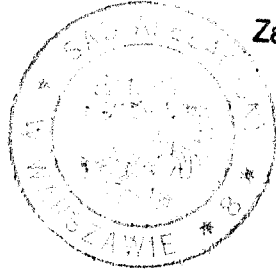
Słusznie natomiast Sąd Okręgowy przyznał rację powódce, że pojęcie „wprowadzenie do obrotu” nie było tożsame z pojęciem dokonywania obrotu paliwami ciekłymi w rozumieniu przepisów obowiązujących w dacie wydania

zaskarżonej decyzji, co jednakże pozostaje bez znaczenia dla oceny rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku. Skoro powódka w dniach 30.05.2005r i 12.10.2005r nie dokonywała pierwszej, jednorazowej czynności wprowadzenia paliwa na rynek, lecz dokonywała już kolejnej transakcji tym paliwem, naruszenie obowiązku wynikającego z warunku 2.2.3 koncesji polegało na dokonywaniu obrotu paliwem o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami, a nie jak ujęto w pkt 1 decyzji Prezesa URE „na wprowadzaniu do obrotu”.

Zupełnie natomiast nie można zgodzić się z zarzutem powodowej Spółki, że niesłusznie przyjął Sąd orzekający, iż dopuściła się ona niedbalstwa, bo praktyka obrotu gospodarczego wyklucza możliwość badania i ustalania norm każdej zakupywanej partii paliwa głównie z uwagi na duże koszty i czas trwania takich badań. Takie stanowisko bowiem niejako z góry zakłada, że zdarza się, iż do sprzedaży trafia paliwo o wskaźnikach jakościowych niezgodnych z obowiązującymi przepisami, ale należy przejść nad tym do porządku dziennego, bo tak naprawdę nie ma możliwości tego uniknięcia. Przy takim założeniu wszelkie kontrole byłyby zbędne, a konsumenci narażeni na zakup paliwa nieodpowiedniej jakości. Tymczasem odpowiedzialność z tego tytułu spoczywa na podmiocie gospodarczym prowadzącym sprzedaż tego paliwa, jako że przedsiębiorca ma pełną swobodę wyboru działań, które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych. Może to czynić np. poprzez żądanie od dostawcy certyfikatów potwierdzających jakość paliwa przy zakupie każdej jego partii, czy pobranie stosownych próbek paliwa do kontroli. Koncesja jest bowiem zobowiązaniem przedsiębiorcy do wykonywania wynikających z niej obowiązków w zamian za korzyści płynące z tego tytułu i przedsiębiorca prowadzący koncesjonowaną działalność odpowiada za sprostanie tym obowiązkom, bez względu na to jakich środków do tego użył, czy też jakie czynności podjął, aby rezultat ten osiągnąć. Zatem, to na powodowej Spółce jako profesjonalście ciążył obowiązek stworzenia takiego prowadzenia obrotu paliwem, aby wykluczyć możliwość

wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nieodpowiadającej normom określonym w obowiązujących przepisach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podst. art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.



Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy